

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลงุมลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

พัชรินทร์ สุวรรณศิริ* สุรเดช สำราญจิตต์

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย 10240

*อีเมลผู้รับผิดชอบบทความ E-mail: phatplengpin@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม และความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ ในโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลงุมลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลงุมลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 313 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม และความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยนำ (การรับรู้ภาวะสุขภาพของตนเอง) โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง (Mean = 4.33, S.D. = 0.29) ปัจจัยเอื้อ (ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 2.65, S.D. = 1.53) ปัจจัยเสริม (การสนับสนุนทางสังคม) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 2.81, S.D. = 1.34) และความต้องการเรียนตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 2.98, S.D. = 1.66) เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ พบว่า โดยรวมปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริมมีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.938$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยนำ มีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.646$) ปัจจัยเอื้อมีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.916$) และปัจจัยเสริมมีความสัมพันธ์กับความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.907$)

คำสำคัญ: ความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้สูงอายุ โรงเรียนผู้สูงอายุ

Factors Related to Lifelong Learning Needs of the Elderly in the Elderly School, Dong Mun Lek Subdistrict, Mueang District, Phetchabun Province

Phatcharin Suwansiri* Suradej Samranjit

Faculty of Public Health Ramkhamhaeng University, Bangkok, Thailand 10240

*Corresponding author E-mail: phatplengpin@gmail.com

Abstract

This research study is a descriptive study with the objectives: 1) to study the level of leading factors, facilitating factors, supplementary factors, and the lifelong learning needs of the elderly in the elderly school of Dong Mun Lek Sub-district, Mueang District, Phetchabun Province; 2) to study the factors related to the lifelong learning needs of the elderly in the elderly school of Dong Mun Lek Sub-district, Mueang District, Phetchabun Province, with a sample size of 313 people. The research instrument used was a questionnaire consisting of personal factors, leading factors, facilitating factors, supplementary factors, and the lifelong learning needs of the elderly in the elderly school, which had a reliability value of 0.97. Data analysis was performed using frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and correlation coefficient calculated using Pearson's correlation coefficient, with the significance level set at 0.05. The research results found that the leading factor (self-perceived health status) was overall at a high level (Mean = 4.33, S.D. = 0.29), the facilitating factor (experience of participation in activities by the elderly) was overall at a moderate level (Mean = 2.65, S.D. = 1.53), the reinforcing factor (social support) was overall at a moderate level (Mean = 2.81, S.D. = 1.34), and the lifelong learning needs of the elderly in senior schools was overall at a moderate level (Mean = 2.98, S.D. = 1.66). When studying the relationships, it was found that overall, the leading factors, supportive factors, and supplementary factors are significantly correlated with the lifelong learning needs of the elderly in elderly schools at a statistical significance level of 0.01 ($r = 0.938$). Considering each aspect, the leading factors are significantly correlated with the lifelong learning needs of the elderly in elderly schools at a statistical significance level of 0.01 ($r = 0.646$). Supportive factors are significantly correlated with the lifelong learning needs of the elderly in elderly schools at a statistical significance level of 0.01 ($r = 0.916$) and supplementary factors are significantly correlated with the lifelong learning needs of the elderly in elderly schools at a statistical significance level of 0.01 ($r = 0.907$).

Keywords: Lifelong Learning Needs, Elderly, Elderly School

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันโลกกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว โดยในปี 2565 มีประชากรผู้สูงอายุทั่วโลกกว่า 1,109 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 14 ของประชากรทั้งหมด และคาดว่าจะเพิ่มเป็นร้อยละ 20 ภายในปี 2593 ขณะที่ประเทศไทยมีผู้สูงอายุร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมดในปี 2566 ทำให้ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Complete Aged Society) และมีแนวโน้มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุระดับสุดยอด (Super Aged Society) ในอนาคตอันใกล้ (Department of Older Persons, 2023) การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเป็นประเด็นสำคัญ โดยเฉพาะในด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพและการพึ่งพาตนเอง

การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุได้รับอิทธิพลจากหลายปัจจัย ตามกรอบแนวคิด PRECEDE MODEL ซึ่งอธิบายว่าพฤติกรรมหรือความต้องการของบุคคลเกิดจากการทำงานร่วมกันของปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม โดยแต่ละปัจจัยมีบทบาทต่างกันแต่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ปัจจัยนำ เช่น การรับรู้ภาวะสุขภาพของตนเอง เป็นตัวกำหนดทัศนคติ ความเชื่อ และแรงจูงใจ ผู้สูงอายุที่รับรู้สุขภาพของตนดีจะมีพลังและความมั่นใจมากขึ้นในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ (Yoowang & Sawangsopakul, 2020) ในทางกลับกัน ผู้ที่รับรู้สุขภาพไม่ดีอาจขาดแรงกระตุ้นและมีข้อจำกัดในการเรียนรู้ ปัจจัยเอื้อ เช่น ประสพการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุ เป็นปัจจัยที่ช่วยเปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้ต่อเนื่อง การได้เข้าร่วมกิจกรรมสร้างเครือข่ายทางสังคม ฝึกทักษะ และเพิ่มความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ซึ่งมีผลโดยตรงต่อความต้องการเรียนรู้เพิ่มเติม (Thongaram et al., 2022) ปัจจัยเสริม เช่น การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว เพื่อน และชุมชน มีบทบาทในการให้กำลังใจ สนับสนุนทรัพยากร และสร้างแรงกระตุ้นต่อเนื่อง เมื่อผู้สูงอายุได้รับการสนับสนุนที่เพียงพอ จะเกิดทัศนคติเชิงบวกและความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ (Pounsiri et al., 2022)

จากข้อมูลปี 2567 ตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวนประชากรทั้งหมด 9,466 คน พบจำนวนผู้สูงอายุ 1,647 คน ซึ่งมีผู้สูงอายุร้อยละ 19.45 ของประชากรทั้งหมด มีการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในระยะยาว แต่พบว่าการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่เพียงร้อยละ 4 ของผู้สูงอายุทั้งหมด สะท้อนถึงความท้าทายในการสร้างแรงจูงใจและโอกาสในการเรียนรู้ แม้จะมีโครงสร้างสนับสนุนอยู่แล้ว การศึกษาเชิงประจักษ์ที่วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริมกับความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่นี้จึงมีความสำคัญ เพื่อให้เข้าใจโลกที่ทำให้ผู้สูงอายุมีหรือไม่มีความต้องการเรียนรู้ และนำข้อมูลไปออกแบบกิจกรรมหรือมาตรการส่งเสริมที่ตอบสนองต่อบริบทท้องถิ่นอย่างแท้จริง ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม และความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลงมูลเหล็ก รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม กับความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยใช้แนวคิด PRECEDE MODEL เป็นกรอบในการศึกษาเพื่อพัฒนาแนวทางส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้สูงอายุอย่างแท้จริง และนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

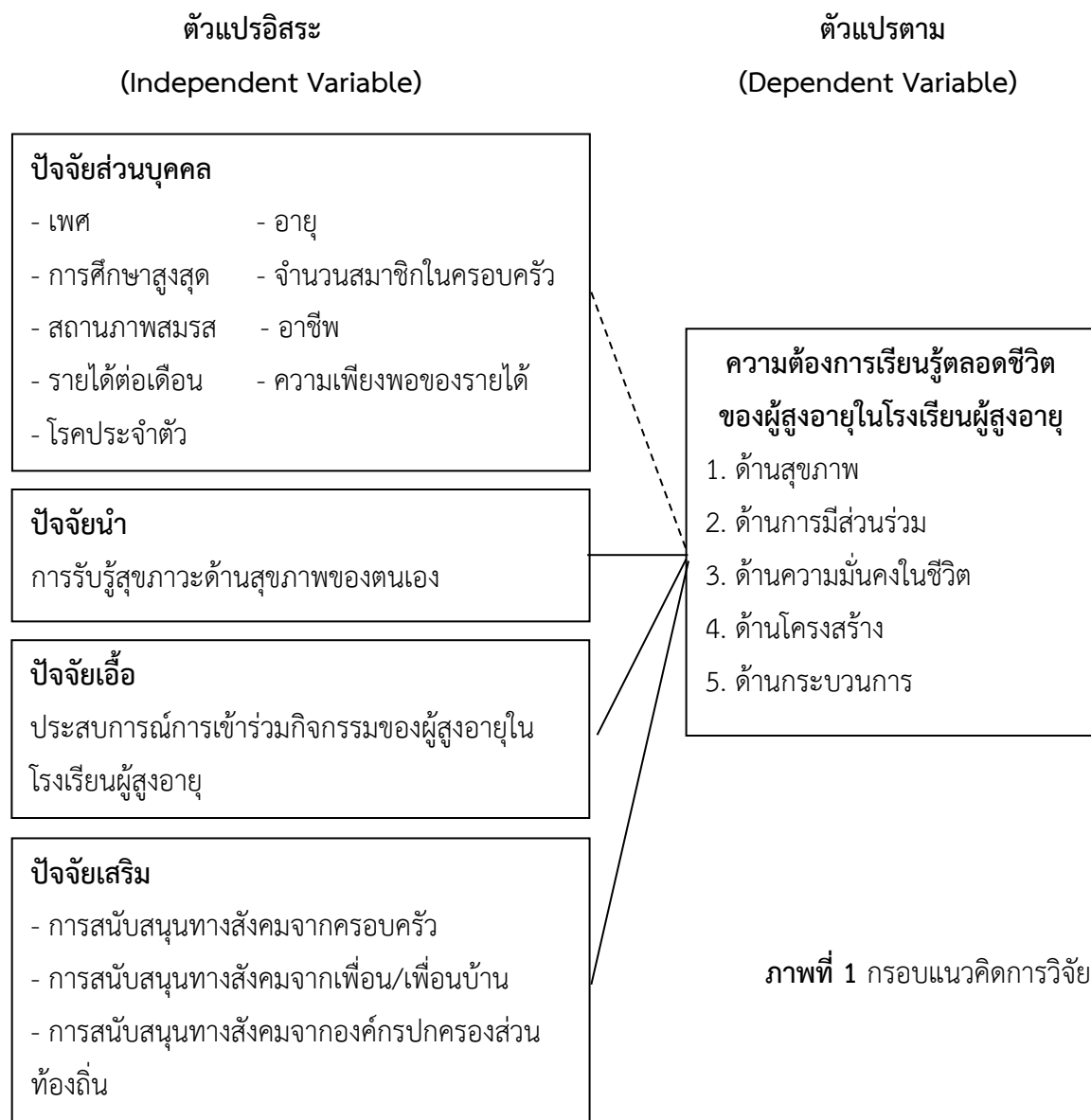
วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม และความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

สมมติฐานวิจัย (Research Hypothesis)

ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม มีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม และความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sample)

ประชากร คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 1,647 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป โดยใช้สูตรการคำนวณของ Krejcie and Morgan (1970) ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 313 คน

การสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยนำบัญชีรายชื่อผู้สูงอายุจากทั้ง 11 หมู่บ้าน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งมีประชากรรวม 1,647 คน มาใช้เป็นกรอบประชากร (Sampling Frame) จากนั้นคำนวณขนาดตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของ Krejcie and Morgan (1970) ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความเป็นตัวแทนของประชากรทั้งตำบลอย่างแท้จริง จึงจัดสรรจำนวนตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้านตามสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุ (Proportional Allocation) หลังจากนั้นจึงทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ภายในแต่ละหมู่บ้านตามจำนวนที่ได้ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการสุ่มรายชื่อ จนได้กลุ่มตัวอย่างครบ 313 คน

ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้มีคุณสมบัติเหมาะสมต่อการศึกษา จึงได้กำหนดเกณฑ์คัดเข้าและคัดออก ดังนี้

คุณสมบัติกลุ่มตัวอย่างที่คัดเข้า (Inclusion Criteria) คือ 1) ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป กลุ่มติดบ้าน กลุ่มติดสังคม และมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 2) สามารถพูดคุยสื่อสารได้โดยใช้ภาษาไทย 3) ยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

คุณสมบัติกลุ่มตัวอย่างที่คัดออก (Exclusion Criteria) คือ 1) ไม่สามารถให้ข้อมูลได้ด้วยตนเองหรือไม่มีผู้ช่วยตอบ เช่น มีปัญหาทางการได้ยินหรือการพูดขั้นรุนแรง 2) ไม่อยู่ในพื้นที่ในช่วงเก็บข้อมูล (ย้ายออกชั่วคราว/ถาวร)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Research Instruments)

ในการวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลโดยวิธีการใช้แบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ รายได้ ความเพียงพอของรายได้ โรคประจำตัว

โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และเติมข้อความ (Open End) จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า ได้แก่ แบบสอบถาม การรับรู้ภาวะสุขภาพของตนเอง เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ ตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) (Likert, 1967) แบ่งเป็น 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยเอื้อ ได้แก่ ประสิทธิภาพการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุ เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยเสริม ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 20 ข้อ

การแปลผลระดับของปัจจัยนำเข้า ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม และความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ แบ่งเป็น 3 ระดับตามแนวคิดของ Best (1981) คือ ระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.68 - 5.00) ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.34 - 3.67) และระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 1.00 - 2.33)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย (Validation of Instruments)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือผ่านการตรวจจากอาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว นำแบบสอบถามหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of Item-Objective Congruence: IOC) พบว่าค่าความตรงของเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และนำไปทดลองใช้ในกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยเป็นผู้สูงอายุ 60 ปี ขึ้นไปเขตพื้นที่ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 30 คน

การหาความเชื่อมั่น (Reliability) นำข้อมูลแบบสอบถามไปวิเคราะห์ความสอดคล้องภายในของแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่รับผิดชอบ ได้แก่ กลุ่มประชากรผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลงุมลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 313 ชุด และลงพื้นที่ชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัย ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามที่ใช้ และดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามพร้อมรับกลับด้วยตนเอง ตรวจสอบข้อมูลความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลทุกฉบับ เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

วิเคราะห์ข้อมูลโดยด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าความถี่ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม และความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ ในโรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 อธิบายระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์ โดยกำหนดค่าระดับสหสัมพันธ์จากค่า r ใช้เกณฑ์ของ Davies (1971) ดังนี้

ค่า r มีค่าตั้งแต่ 0.01 ถึง 0.09 มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก

ค่า r มีค่าตั้งแต่ 0.10 ถึง 0.29 มีความสัมพันธ์กันต่ำ

ค่า r มีค่าตั้งแต่ 0.30 ถึง 0.49 มีความสัมพันธ์กันปานกลาง

ค่า r มีค่าตั้งแต่ 0.50 ถึง 0.69 มีความสัมพันธ์กันสูง

ค่า r มีค่าตั้งแต่ 0.70 ถึง 1.00 มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

จริยธรรมการวิจัย (Research Ethics)

การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการเมื่อได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โรงพยาบาลชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ตามหนังสือรับรองเลขที่ 039/2568 รหัสโครงการวิจัย CPH-EC 036/2568 อนุมัติวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ.2568 ผู้วิจัยได้ปฏิบัติตามหลักการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์อย่างเคร่งครัด ได้แก่ การชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการวิจัย สิทธิในการปฏิเสธหรือยุติการเข้าร่วม และการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคล โดยกลุ่มตัวอย่างได้ลงนามในหนังสือแสดงความยินยอม (Informed Consent) ก่อนเข้าร่วมการวิจัยทุกครั้ง

ผลการวิจัย (Results)

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริมและความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์จำนวน 313 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 74.10 เพศชาย จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 25.90 อายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 60-69 ปี จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 55.90 อายุเฉลี่ย 69.30 ปี จำนวนสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่อยู่ที่ 4-6 คน จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 71.25 สถานภาพส่วนใหญ่สมรส จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 75.08 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับประถมศึกษา จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 83.39 ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 41.85 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 65.18 ความเพียงพอต่อการใช้จ่าย เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บออม จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 51.44 ส่วนใหญ่มีโรคประจำตัว จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 71.57

โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ปัจจัยนำ (การรับรู้ภาวะสุขภาพของตนเอง) อยู่ในระดับสูง (Mean = 4.33, S.D. = 0.29) ปัจจัยเอื้อ (ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรม) อยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 2.65, S.D. = 1.53) ปัจจัยเสริม (การสนับสนุนทางสังคม) อยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 2.81, S.D. = 1.34) และ ความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 2.98, S.D. = 1.66) เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นร้อยละ พบว่า ปัจจัยนำ ส่วนใหญ่มีคะแนนอยู่ในระดับสูง จำนวน 306 คน คิดเป็นร้อยละ 97.80 ระดับปานกลาง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.20 ปัจจัยเอื้อ ส่วนใหญ่มีคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 42.49 ระดับสูง จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 และระดับต่ำ จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 23 ปัจจัยเสริม ส่วนใหญ่มีคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 41.85 ระดับสูง จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 34.19 และระดับต่ำ จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 23.96 ส่วนความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 56.87 ระดับสูง จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 41.85 และระดับต่ำ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.28 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยของปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม และความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ (n = 313)

ระดับปัจจัย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปัจจัยนำ (การรับรู้ภาวะสุขภาพของตนเอง)		
สูง (คะแนนเฉลี่ย 3.68 – 5.00)	306	97.80
ปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.67)	7	2.20
ต่ำ (คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33)	0	0.00
Mean = 4.33, S.D. = 0.29, Min = 2.90, Max = 5.00		
ปัจจัยเอื้อ (ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุ)		
สูง (คะแนนเฉลี่ย 3.68 – 5.00)	108	34.50
ปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.67)	133	42.49
ต่ำ (คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33)	72	23.00
Mean = 2.65, S.D. = 1.53, Min = 1.00, Max = 5.00		
ปัจจัยเสริม (การสนับสนุนทางสังคม)		
สูง (คะแนนเฉลี่ย 3.68 – 5.00)	107	34.19
ปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.67)	131	41.85
ต่ำ (คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33)	75	23.96
Mean = 2.81, S.D. = 1.34, Min = 1.00, Max = 5.00		
ความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ		
สูง (คะแนนเฉลี่ย 3.68 – 5.00)	131	41.85
ปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.67)	178	56.87
ต่ำ (คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33)	4	1.28
Mean = 2.98, S.D. = 1.66, Min = 1.00, Max = 5.00		

2. ผลการทดสอบสมมติฐานหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม กับความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

โดยรวมปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริมมีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก ($r = 0.938, p < 0.001$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปัจจัยนำ (การรับรู้ภาวะสุขภาพของตนเอง) มีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.646, p < 0.001$) ปัจจัยเอื้อ (ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุ) มีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก ($r = 0.916, p < 0.001$) ปัจจัยเสริม (การสนับสนุนทางสังคม) มีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก ($r = 0.907, p < 0.001$) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม มีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ($n = 313$)

ปัจจัย	ความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิต		
	R	p-value	ระดับความสัมพันธ์
ปัจจัยนำ	0.646**	<0.001	สูง
ปัจจัยเอื้อ	0.916**	<0.001	สูงมาก
ปัจจัยเสริม	0.907**	<0.001	สูงมาก
รวม	0.938**	<0.001	สูงมาก

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย (Discussions and Conclusions)

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ สามารถอภิปรายผล ตามสมมติฐานของการศึกษาได้ ดังนี้

1. ปัจจัยนำ ได้แก่ การรับรู้ภาวะสุขภาพของตนเอง ผลการวิจัยพบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ ($r = 0.646, p < 0.001$) ซึ่งแสดงว่าผู้สูงอายุที่รับรู้ว่ามีสุขภาพแข็งแรงหรืออยู่ในภาวะที่สามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างปกติ จะมีความมั่นใจและพลังในการแสวงหาการเรียนรู้มากขึ้น สาเหตุอาจเนื่องมาจากการรับรู้สุขภาพที่ดีช่วยลดข้อจำกัดทางร่างกายและจิตใจ ทำให้เปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ได้บ่อยและต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของ Predisposing Factors ในกรอบแนวคิด PRECEDE MODEL ที่อธิบายว่าปัจจัยประเภทนี้ประกอบด้วยความรู้ ทศนคติ ความเชื่อ และการรับรู้ของบุคคล ที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจและการตัดสินใจเลือกพฤติกรรม ผู้สูงอายุที่รับรู้ว่ามีสุขภาพของตนดีมักมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้ มองว่าตน

มีศักยภาพพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และสามารถแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงสอดคล้องกับการศึกษาของ Thongaram et al. (2022) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุเขตอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี พบว่า การรับรู้ด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุของผู้สูงอายุเขตอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี ($p < 0.001$) และสอดคล้องกับ Yoowang and Sawangsopakul (2020) ได้ศึกษาการรับรู้ความสามารถของตนเอง การรับรู้ภาวะสุขภาพ การสนใจตนเอง และพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุชมรมผู้สูงอายุตำบลเจ็ดริ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า การรับรู้ภาวะสุขภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุที่รับรู้ว่ามีสุขภาพดีมักมีคุณภาพชีวิตและแรงจูงใจในการดูแลตนเองและเรียนรู้ที่มากกว่า

2. ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ ประสพการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมากกับความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิต ($r = 0.916, p < 0.001$) แสดงว่าผู้สูงอายุที่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมด้านสุขภาพ กิจกรรมฝึกทักษะ หรือกิจกรรมสังคม มักมีแรงจูงใจและความต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมสูงขึ้น เนื่องจากประสบการณ์เหล่านี้ช่วยเปิดโอกาสให้ได้พบปะ แลกเปลี่ยนความรู้ และสร้างความมั่นใจในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของ Enabling Factors ใน PRECEDE MODEL ซึ่งหมายถึงปัจจัยที่เอื้อต่อการแสดงพฤติกรรม เช่น การมีโอกาสร่วมกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ ทรัพยากร และทักษะที่จำเป็น ประสพการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมช่วยให้ผู้สูงอายุได้สัมผัสกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้จริง เกิดความคุ้นเคยและมั่นใจในการเรียนรู้สิ่งใหม่ อีกทั้งยังเป็นช่องทางในการสร้างเครือข่ายทางสังคมที่กระตุ้นให้เกิดความต้องการเรียนรู้ต่อเนื่อง รวมถึงสอดคล้องกับการศึกษาของ Khwankaew and Sirichoti (2022) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุกลุ่มติดสังคม ตำบลย่านซื่อ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง พบว่า ปัจจัยเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเอง ($r = 0.613, p < 0.01$) และสอดคล้องกับ Thongaram et al. (2022) ได้ศึกษาปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุเขตอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี พบว่า การมีส่วนร่วมในชมรมผู้สูงอายุและชุมชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุ เขตอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี ($p < 0.01$) กล่าวคือ ผู้สูงอายุที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมมีแนวโน้มที่จะพัฒนาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเอง และเปิดรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตมากขึ้น

3. ปัจจัยเสริม ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมากกับความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ ($r = 0.907, p < 0.001$) ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของ Reinforcing Factors ใน PRECEDE MODEL ที่อธิบายว่าปัจจัยเสริม คือ แรงเสริมจากภายนอก เช่น การยอมรับจากสังคม คำชมเชย การให้กำลังใจ หรือการสนับสนุนจากครอบครัวและชุมชน การได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องช่วยสร้างความมั่นใจ ลดอุปสรรค และกระตุ้นให้ผู้สูงอายุมีความพยายามเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการศึกษาของ Thongaram et al. (2022) ที่พบว่า แรงสนับสนุนจากบุคลากรด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุของผู้สูงอายุเขตอำเภอลานสัก

จังหวัดอุทัยธานี ($p < 0.001$) และสอดคล้องกับการศึกษาของ Pounsiri et al. (2022) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของกำลังพลกองบิน อำเภอดอนตาล จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าปัจจัยเสริม ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนจากบุคคลในการส่งเสริมสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพ กล่าวคือ การได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องในด้านสังคมและครอบครัวส่งผลให้ผู้สูงอายุมีทัศนคติเชิงบวกต่อการพัฒนาตนเองผ่านการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ข้อเสนอแนะในการวิจัย (Suggestions)

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย

1. หน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรบูรณาการการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายด้านผู้สูงอายุในชุมชน โดยเฉพาะในระดับตำบลหรืออำเภอ เช่น การจัดตั้งงบประมาณสนับสนุนโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง
2. ควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งกิจกรรมด้านสุขภาพ กิจกรรมฝึกทักษะชีวิต และกิจกรรมด้านสังคม เพื่อเพิ่มประสบการณ์ตรง ซึ่งจะกระตุ้นความต้องการเรียนรู้ของผู้สูงอายุให้สูงขึ้นอย่างยั่งยืน
3. สนับสนุนให้ครอบครัว ชุมชน และองค์กรภาคีในพื้นที่มีส่วนร่วมในการดูแลและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ เช่น การสร้างกลุ่มเพื่อนเรียนรู้ หรือจัดกิจกรรมที่สมาชิกในครอบครัวสามารถมีส่วนร่วมได้ และสนับสนุนการมีพี่เลี้ยงหรือบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ เช่น อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ หรือครูภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นผู้ช่วยในการจัดการเรียนรู้
4. ควรมีการเก็บข้อมูลและติดตามผลการเรียนรู้ของผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง เพื่อประเมินความก้าวหน้า และนำไปสู่การพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะบุคคลมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ระดับพื้นที่
 - 1.1 ควรพิจารณาศึกษาปัจจัยอื่นเพิ่มเติมที่อาจมีอิทธิพลต่อความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ เช่น ทัศนคติ แรงจูงใจ ความคาดหวัง หรือความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเชิงลึกและรอบด้านในด้านความต้องการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ
 - 1.2 ควรประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยการใช้แบบสอบถามควบคู่กับการสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสังเกตพฤติกรรม เพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ อันจะช่วยเสริมความน่าเชื่อถือและความสมบูรณ์ของข้อมูลในการตีความผลการวิจัย
 - 1.3 ควรส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนดปัญหา การเก็บข้อมูล ตลอดจนการวิเคราะห์และเผยแพร่ผลการศึกษา เพื่อให้ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสามารถนำไปใช้ได้จริงอย่างยั่งยืน

2. ระดับนโยบาย

2.1 ควรส่งเสริมการบูรณาการผลการวิจัยเข้ากับกระบวนการวางแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะด้านการจัดตั้งงบประมาณ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน

2.2 ควรกำหนดแนวทางในการติดตามและประเมินผลลัพธ์ของการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงนโยบายหรือโครงการต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

References

- Best, J. W. (1981). *Research in education* (3rd ed.). Prentice Hall.
- Davies, J. A. (1971). *Elementary survey analysis*. Prentice Hall.
- Department of Older Persons. (2023). *Situation of the Thai older persons 2022*. Amarin Corporations. https://www.dop.go.th/download/knowledge/th1696238995-2521_0.pdf (in Thai)
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610. <https://doi.org/10.1177/001316447003000308>
- Khwankaew, C., & Sirichot, M. (2022). Factors related to self-health care behaviors among socially engaged elderly in Yan Sue Subdistrict, Kantang District, Trang Province. In *Directions, Trends of Research, and Health Innovation after the COVID-19 Crisis. Proceedings of the 1st National Conference* (p. 64). Army Nursing College. <https://www.tnmc.or.th/news/735> (in Thai)
- Likert, R. (1967). *The human organization: Its management and value*. McGraw-Hill.
- Pounsiri, T., Nititham, A., Sirisophon, N., Watthanaburanon, A., & Boonchoochuai, R. (2022). Factors Relating to Health-Promoting Behavior among Wing 4 of Royal Thai Air Force Personnel of Thakhli in Nakhon Sawan Province. *Journal of the Royal Thai Army Nurses*, 23(1), 417–427. <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/JRTAN/article/download/241468/173084/985357> (in Thai)
- Thongaram, N., Poum, A., & Makmai, P. (2022). Predisposingenabling, and reinforcing factors associated with health behavior among elderly in Lansak District, Uthai Thani Province. *Science and Technology Northern Journal*, 3(2), 100–111. <https://he03.tci-thaijo.org/index.php/scintc/article/view/1160/796> (in Thai)

Yoowang, A., & Sawangsopakul, B. (2020). Self-efficacy, health perception, self-motivation, and health promotion behavior of the Elderly at the Elderly Club in Tambon Jed Rew, Samut Sakhon Province. *Journal of Liberal Arts, Thammasat University*, 20(2), 264-281. <https://doi.org/10.14456/lartstu.2020.22> (in Thai)